

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/67/2017
Identifikačné číslo spisu: 1514202787
Dátum vydania rozhodnutia: 23.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1514202787.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 36 432 105, právne zast. JUDr. Jozef Boledovič, Úzka 578/4, 900 41 Rovinka, proti žalovanému: OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava, IČO: 31 318 916, o zaplatenie 2 771,23 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/301/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. marca 2017, č. k. 3CoZm/85/2016-204, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. júna 2016, č. k. 1CbZm/301/2014-144 ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz zo dňa 28. apríla 2014, č. k. 4Zm/60/2014-19 a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi k rukám jeho právneho zástupcu náhradu trov konania vo výške 287,27 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že súdu bol 4. februára 2014 doručený návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu, ktorým by bol žalovaný zaviazaný na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 2 771,23 eur s úrokom z omeškania vo výške 6% ročne od 3. augusta 2013 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 9,24 eura a náhrady trov konania v celkovej výške 452,70 eur. Vo svojom návrhu žalobca uviedol, že na základe zmluvy o úvere poskytol žalovaný ako veriteľ dlžníkovi B. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/XX, XXX XX C. úver, ktorý bol zabezpečený vlastnou bianko zmenkou vystavenou dlžníkom ako zmenkovým dlžníkom v prospech žalovaného ako pôvodného zmenkového veriteľa, v ktorej nebol vyplnený údaj o výške zmenkovej sumy a dátume splatnosti zmenky. Zmenkový dlžník udelil v dohode o vyplňovacom práve k zmenke zmenkovému veriteľovi právo na doplnenie týchto chýbajúcich údajov. Žalovaný pohľadávku z úveru postúpil spolu s indosovaním zmenky na spoločnosť BBF capital, a.s., tá postúpila pohľadávku z úveru s indosovaním zmenky na spoločnosť LICITOR factoring, s.r.o., ktorá následne opätovne postúpila pohľadávku z úveru zmluvou o postúpení pohľadávky z 18. decembra 2008 spolu s indosovaním zmenky

na terajšieho žalobcu. Žalobca ako zmenkový veriteľ vyplnil chýbajúce údaje zmenky (deň výkonu práva a dlžná suma) a následne vyzval zmenkového dlžníka, aby sa v deň výkonu práva dostavil na miesto platenia uvedené na zmenke za účelom zaplatenia sumy a keďže tak dlžník neurobil, žalobca zaslal svojmu predchádzajúcemu indosantovi upovedomenie indosanta o nezaplatení zmenkovej sumy a dlžníkovi ako vystaviteľovi zmenky správu pre vystaviteľa o nezaplatení zmenkovej sumy.

3. Súd prvej inštancie vydal zmenkový platobný rozkaz dňa 28. apríla 2014, č. k. 4Zm/60/2014-19, ktorým bol žalovaný zaviazaný do troch dní od doručenia zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 2 771,23 eur s 6% ročným úrokom z omeškania od 3. augusta 2013 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 9,24 eur a náhradu trov konania vo výške 452,70 eur alebo v tej istej lehote podať na súde námietky. Žalovaný v zákonnej lehote podal proti zmenkovému platobnému rozkazu námietky, v ktorých namieta primárne neexistenciu kauzálneho vzťahu zabezpečeného zmenkou medzi žalobcom a žalovaným, vedomé konanie žalobcu na škodu žalovaného pri nadobúdaní zmenky a ďalej aj nedostatočnú identifikáciu zmenky v dohode o vyplňovacom práve zapríčínujúcej neplatnosť takejto dohody, neudelenie vyplňovacieho práva žalobcovi žalovaným, ale len zmenkovým dlžníkom, námietku premlčania práva vyplniť blankozmenku ako aj práva na zaplatenie zmenky, nepreukázanie žalobcom výšky zmenkovej sumy podľa dohody o vyplňovacom práve a zároveň aj zmeškanie lehoty na predloženie zmenky.

4. O námietkach žalovaného rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom z 27. júna 2016, č. k. 1CbZm/301/2014-144 tak, že zmenkový platobný rozkaz ponechal v platnosti a vo vzťahu k námietkam žalovaného uviedol, že formulár dohody o vyplňovacom práve k zmenke bol koncipovaný žalovaným, ktorý takúto dohodu v tom čase považoval za dostatočne určitú, preto jeho argument o neplatnosti dohody o vyplňovacom práve pre nedostatočnú identifikáciu blankozmenky neobstoja. Rovnako ani súd nemal pochybnosti o tom, vo vzťahu ku ktorej blankozmenke bol zmenkový veriteľ oprávnený doplniť dátum splatnosti a zmenkovú sumu. Keďže právo vyplniť blankozmenku nie je majetkovým právom, ale prejavom výkonu vlastníckeho práva a trvá pokiaľ je listina blankozmenkou a nároky zo zmenky s doložkou „bez trov“ sa podľa čl. I § 70 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len „zákon zmenkový a šekový“), proti indosantovi premlčujú v jednom roku odo dňa splatnosti zmenky, vyhodnotil súd aj námietky premlčania vznesené žalovaným ako nedôvodné. Neobstála ani námietka žalovaného, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal a nedoložil výšku zmenkovej sumy ním doplnenej do blankozmenky podľa dohody o vyplňovacom práve, keď takúto námietku nie je možné posudzovať podľa čl. I § 10 zákona zmenkového a šekového, keďže nespočíva v tvrdení o nedodržaní dojednania o vyplnení blankozmenky, ale v tom, že žalobca jej dodržanie nepreukázal. Žalovaný tiež namieta stratu zmenkových práv žalobcu voči nemu z dôvodu nepreukázania predloženia zmenky na platenie, súd prvej inštancie mal však za preukázané, že žalobca skutočne v zákonom určenej lehote zmenku na platenie v mieste platenia predložil a priamy dlžník zmenku nezaplatil. Od žalobcu, ktorému zákon zmenkový a šekový určuje na prezentáciu zmenky len tri pracovné dni pritom nebolo možné spravodlivo požadovať, aby vystaviteľa zmenky znovu kontaktoval. Podľa čl. I § 17 ods. 1 zákona zmenkového a šekového žalovaný tvrdil, že terajší majiteľ zmenky (žalobca) pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Súd prvej inštancie však uzavrel, že z vykonaného dokazovania nevyplýva záver o vedomosti žalobcu o možnosti využiť zmenku na škodu žalovaného v čase indosovania zmenky a o takomto úmysle žalobcu pri jej nadobúdaní. Nedbanlivosť žalobcu spočívajúca v tom, že pri vynaložení patričného úsilia mohol už pri nadobúdaní zmenky zistiť, že žalovaný je nepriamym zmenkovým dlžníkom nepostačuje na pripustenie kauzálnych námietok. Vo vzťahu k námietke žalovaného o šikanóznom výkone práva žalobcom, keď si v rozpore s dobrými mravmi z titulu zmenky v skutočnosti uplatňuje kompenzáciu za nevymožiteľné úverové pohľadávky voči žalovanému, konajúci súd uviedol, že vzhľadom na povahu zákona zmenkového a šekového ako lex specialis by posúdenie zmenkovo-právneho vzťahu podľa § 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obč. zákonník“), v resp. § 265 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov prichádzalo do úvahy, len ak by zákon zmenkový a šekový neobsahoval výslovnú úpravu, ktorou sa zneužitie práva sankcionuje. Ak majiteľ zmenky konal pri nadobúdaní zmenky vedome na škodu dlžníka, poskytuje zákon zmenkový a šekový dlžníkovi ochranu tým, že mu umožňuje brániť sa proti zaplateniu zmenky aj námietkami, vyplývajúcimi z mimozmenkových vzťahov. Výkon práva v rozpore so zásadami ekvity je podľa čl. I § 17 ods. 1 zákona

zmenkového a šekového právne významný len v prípade, ak týmto spôsobom konal majiteľ zmenky pri jej nadobúdaní a prípadné zneužitie práva, ku ktorému došlo neskôr, už nemá na povinnosť dlžníka zmenku zaplatiť žiaden vplyv. Zmenkový záväzok je nesporný záväzok a keďže v konaní nebolo preukázané, že by z dôvodov uvedených v námietkach žalovaný nemal povinnosť zmenku zaplatiť, ponechal súd zmenkový platobný rozkaz v platnosti.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. b/, d/ a f/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“). Žalovaný považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nedostatočne odôvodnené v časti vyhodnotenia kauzálnych námietok žalovaného ako neprípustných, keď súd uzavrel, že z vykonaného dokazovania nevyplýva vedomé konanie žalobcu na úkor žalovaného pri nadobúdaní zmienek. Podľa názoru žalovaného žalobca vedel, že uplatnenie zmenky voči žalovanému spôsobí žalovanému škodu a s týmto vedomím zmenku nadobudol a vyplnil. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že skutočnosť, či majiteľ zmenky konal pri jej nadobúdaní vedome na škodu dlžníka je možné vyvodiť výlučne len z nepriamych dôkazov, ktorými sa súd prvej inštancie nezaoberal. Ďalej vytkol súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, ktoré posudzoval len izolovane, jednotlivo, formálne, nie v ich vzájomnej súvislosti a v hlbšom kontexte. Rovnako žalovaný nepovažuje za správny právny názor prvoinštančného súdu, podľa ktorého na zmenkovo-právny vzťah nemožno aplikovať § 3 Obč. zákonníka, keďže čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového nenahrádza ani nelimituje súkromnoprávnu zásadu ekvity. Žalovaný zároveň označil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/19/2014 s poukazom na právne závery súvisiace s prejednávanou vecou v ňom vyslovené, s ktorými sa podľa názoru žalovaného súd prvej inštancie nevysporiadal, a to aj napriek jeho predloženiu žalovaným súdu už v prvoinštančnom konaní. Zákonom č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k novelizácii čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového, čím bolo umožnené žalovanému zo zmenky, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, robiť vždy majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom. Podľa názoru žalovaného sa pritom novelizácia uvedeného ustanovenia vzťahuje aj na už prebiehajúce zmenkové spory, keďže neboli prijaté žiadne prechodné ustanovenia. Je preto povinnosťou konajúceho súdu prihliadať ex offo na neprijateľné zmluvné podmienky. Na základe uvedeného žalovaný odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz v plnom rozsahu zruší.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal vedomé konanie žalobcu na škodu žalovaného. Ďalej poukázal na skutočnosť, že prvotne si uplatňoval svoj nárok z postúpených pohľadávok voči konkrétnym dlžníkom a až následne, keď jeho nárok nebol uspokojený týmto spôsobom a uvedomil si účinky indosamentu, uplatnil svoje nároky zo zmenky aj voči žalovanému. Podľa jeho názoru tento spor nie je spotrebiteľským, ale zmenkovým sporom, keďže zaviazanosť zo zmenky vznikla na základe garančného účinku indosamentu a nie v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Žalobca a ani žalovaný nie sú spotrebiteľmi a ani jeden z nich nie je slabšou stranou, preto nie je na mieste dovoľávať sa právnej ochrany určenej výlučne pre spotrebiteľa ako fyzickú osobu. Keďže zmenka bola vyhotovená samotným žalovaným, ktorý ju predložil vystaviteľovi na podpis a týmto podpisom podmieňoval poskytnutie úveru, je logicky vylúčené, aby sa domáhal neplatnosti takejto zmenky, ktorú žalovaný sám predtým považoval za platnú. Preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

7. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 22. marca 2017, č. k. 3CoZm/85/2016-204 odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaného zaviazal povinnosťou zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 111,21 eur k rukám právneho zástupcu žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na neho v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. poukazuje. Zmenka je stále bez ohľadu na kauzu a jej funkciu (platobnú alebo zabezpečovaciu) dokonalým, abstraktným skriptúrnym cenným papierom,

ktorého oprávnený majiteľ nie je povinný preukazovať dôvod záväzku, ani výšku pohľadávky. Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. konštatoval, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď zmenka bola predložená jej oprávneným majiteľom, ktorý svoj nárok preukázal nepretržitým radom indosamentov a rovnako preukázal aj splnenie povinností podľa zákona zmenkového a šekového, potrebných pre uplatnenie postihu proti indosantovi. Vzhľadom na opomenutie vylúčenia garančného záväzku za zmenku žalovaným ako indosantom, ďalšie kroky žalobcu boli len oprávneným výkonom jeho veriteľského práva k zmenke. Žalobca vyplnil zmenku správne sumou, ktorá nie je v rozpore s priznanou výškou kauzálnej pohľadávky a splatnosť doplnil v súlade s dohodou o vyplňovacom práve. Odvolací sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že jedinou možnou obranou zmenkového dlžníka sú kauzálne námietky, ktoré však prichádzajú do úvahy len pri preukázaní vedomého alebo hrubo nedbanlivostného konania majiteľa zmenky na škodu dlžníka pri nadobúdaní zmenky. Žalovaný však túto skutočnosť súdu nepreukázal a postup žalobcu, ktorý najskôr vymáhal kauzálne pohľadávky, neuvedomujúc si, že disponuje zmenkami, z ktorých je zviazaný nielen zmenkový dlžník, ale aj finančne schopný indosant, svedčí o dobromyseľnosti žalobcu pri nadobúdaní tejto zmenky. Neobstál ani odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p., keď súd prvej inštancie správne posúdil všetky predložené dôkazy, z ktorých vyvodil aj správne skutkové závery. Odvoláciu námietku podľa § 205 ods. 2 písm. b/ žalovaný v odvolaní bližšie nešpecifikoval, preto odvolací súd konštatoval, že v konaní na súde prvej inštancie nezistil takúto vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie. Vo vzťahu k žalovaným označenému rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obdo/19/2014 odvolací súd uviedol, že prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyplývala v označenom prípade z procesného dôvodu, konkrétne z nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, dovolací súd vo svojom rozhodnutí teda neposudzoval hmotnoprávnu stránku veci. Závery vyjadrené v tomto rozhodnutí preto nie sú pre prejednávaný prípad podstatné, keď dovolacím súdom zistená procesná vada sa dotýkala len dovolaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto veci uvedenou vadou netrpí. Odvolací súd zdôraznil, že záväzok žalovaného nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale vznikol ex lege z titulu garančného účinku indosamentu a žalovaný sám spotrebiteľom nie je, preto ani odvolacia námietka žalovaného o povinnosti súdu aplikovať právnu ochranu vzťahujúcu sa na spotrebiteľa nie je dôvodná. Na návrh žalovaného na vyslovenie prípustnosti dovolania odvolací súd konštatoval, že podmienky stanovené zákonom podľa § 238 ods. 3 O. s. p. splnené nie sú, keďže nejde o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

8. Žalovaný podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie. Prípustnosť dovolania žalovaný odvodzuje od ust. § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“) a ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Naplnenie dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. vidí dovolateľ v nedostatočnom odôvodnení čiastkových záverov dovolaním napadnutého rozhodnutia, keďže odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami žalovaného a odvolací súd len zopakoval a v podrobnostiach poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd zároveň nerešpektoval závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovené v rozhodnutí sp. zn. 2Obdo/19/2014, ktoré súdu predložil žalovaný, a tým sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (dôvod prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.). Podľa názoru žalovaného aj v tejto veci súdy nedostatočne odôvodnili namietané nesprávne posúdenie kauzy zo zmenky ako prostriedku na zabezpečenie záväzkov a nevenovali pozornosť námietke žalovaného o konaní žalobcu majúce znaky šikanózneho výkonu práv a rozporu s poctivým obchodným stykom. Povaha zmenky ako spotrebiteľskej rovnako nebola predmetom dostatočného skúmania, v nadväznosti na čo, sa súdy nezaoberali ani platnosťou zmenky. Zmenka má vo vzťahu k postúpenej pohľadávke povahu zabezpečovacieho prostriedku, pričom jedným z limitov riadneho uplatnenia zabezpečovacej zmenky je fakt, že sa majiteľ nesnaží jej uplatnením získať plnenie od osoby, na ktoré nemá v kauzálnom vzťahu právo. Uplatnenie zmenky voči žalovanému má teda podľa názoru žalovaného povahu zneužitia tejto zmenky na škodu žalovaného. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie jednoznačne vyplýva, že žalobca sa pri nadobudnutí zmenky dopustil vedomého konania na škodu žalovaného, preto sú kauzálne námietky žalovaného prípustné. Odvolací súd námietky žalovaného vo vzťahu k absencii kauzy zmenky žiadnym spôsobom vo svojom rozhodnutí nezohľadnil. Súd prvej inštancie podľa názoru dovolateľa nesprávne postupoval, keď za účelom zistenia prípadného vedomého konania žalobcu pri

nadobúdani zmenky na škodu žalovaného sa snažil nájsť len priamy dôkaz o takomto úmysle žalobcu, pričom dôkaz dostatočnej kvality môže a má vyplynúť pre súd z množstva nepriamych dôkazov a jasných súvislostí. Keďže žalobca má vo svojom predmete podnikania factoring a forfaiting, ide o osobu podnikajúcu v oblasti vymáhania dlhových, od ktorej možno očakávať zvýšenú mieru odbornej starostlivosti pri nadobúdaní pohľadávok aj zmeniek, z čoho vyplýva aj skutočnosť, že v čase nadobúdania zmeniek žalobca o kauzálnych okolnostiach namietaných žalovaným vedieť musel. Súd prvej inštancie podľa názoru žalovaného vyhodnotil vykonané dôkazy v rozpore s § 132 O. s. p., keď ich posudzoval izolovane, jednotlivo a formálne. Ustanovenie čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového nenahrádza a ani nelimituje súkromnoprávnu zásadu ekvity, prejavenu napríklad v ust. § 3 Obč. zákonníka, zmenka pritom nie je právnym inštitútom vytrhnutým z kontextu právneho poriadku požívajúcim privilegium presahovať hranice dobrých mravov v súkromnoprávných vzťahoch. Žalobca pod zámienkou zmenky uplatňuje voči žalovanému kompenzáciu nevyožiteľnosti úverových pohľadávok voči úverovým dlžníkom, aj napriek vedomosti o vylúčení takejto zodpovednosti na strane žalovaného a tým zneužíva inštitút zmenkového práva na získanie plnenia od žalovaného, ktoré mal vymáhať len od úverových dlžníkov. Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu navyše môže spôsobiť, že žalobca získa totožné plnenie dva krát, pod zámienkou dvoch nezávislých titulov. Je povinnosťou súdu v každom štádiu konania bez výnimky ex officio skúmať, či jeho predmetom nie je spotrebiteľský vzťah a preto súdy ignorovali aj povinnosť im vyplývajúcu zo zákona posudzovať spotrebiteľskú zmluvu z pohľadu jej možnej neplatnosti. Bolo potrebné, aby konajúci súd skúmal, či dohoda o vyplňovacom práve k zmenke je dostatočne zrozumiteľná a či je vôbec platná, a to bez ohľadu na to, či uvedená namietal žalovaný a rovnako bez ohľadu na koncentračnú zásadu aj v zmenkových sporoch. Na základe novelizácie čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového zákonom č. 438/2015 Z. z., ak je žalovaným zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom vždy. Keďže uvedená novelizácia nemá žiadne prechodné ustanovenia, je priamo aplikovateľná od jej účinnosti, teda od 23. decembra 2015. Uvedené novelizované znenie malo preto odvolací súd aplikovať a prihliadať na námietky žalovaného vznesené v doterajšom konaní. Nie je možné posudzovať platnosť zmenky osobitne podľa toho, či sa práva z nej uplatňujú voči vystaviteľovi alebo voči indosantovi. Ak je zmenka neplatná, pretože nie je vystavená v súlade s právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa, tak na túto neplatnosť má súd prihliadať aj v konaní, ktoré sa vedie proti indosantovi, a to aj z dôvodu, že podľa čl. I § 49 zákona zmenkového a šekového má indosant právo v prípade jej vyplatenia vymáhať od vystaviteľa zmenky (spotrebiteľa) celú sumu, ktorú zaplatil. Žalovaný považuje dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne, ústavne nekonformné a nezákonné a zdôvodnenie takéhoto rozhodnutia za formalistické. Navrhuje dovolaciemu súdu, aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz v celom rozsahu zruší a žalobcu zaviazuje nahradiť žalovanému náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho ako aj dovolacieho konania.

9. K dovolaniu žalovaného doručil súdu svoje vyjadrenie žalobca. Vo vzťahu k dovolacím námietkam žalovaného uviedol, že žalovaný v dovolaní neuviedol žiaden konkrétny nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bolo žalovanému znemožnené, aby uskutočňoval mu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľom označené rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nespádajú podľa názoru žalobcu pod ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Navyše v súlade s § 422 ods. 1 písm. a/ C. s. p. nie je dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. prípustné, keďže žiadané peňažné plnenie nedosahuje výšku desaťnásobku minimálnej mzdy. Žalovaný po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu navyše žalovanú sumu žalobcovi zaplatil a v dovolaní nežiadal odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Dovolaciemu súdu navrhuje, aby dovolanie žalovaného odmietol.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu konajúca zamestnancom v súlade s ust. § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

11. Podľa § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

12. Dovolanie je možné považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie, dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nemôže byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012). Úspech každého dovolania je vždy podmienený (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento mimoriadny opravný prostriedok je procesne prípustný a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je aj opodstatnené. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému (primárnemu) záveru, platná právna úprava mu nedovoľuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť k vecnému posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v ktorom bolo vydané. Ak preto dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je procesne neprípustné, musí tento opravný prostriedok odmietnuť bez toho, aby sa zaoberal správnosťou napadnutého rozhodnutia. Na posúdenie otázky prípustnosti dovolania je pritom zásadne príslušný dovolací súd (IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 163/08). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku dovolateľa pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu druhej sporovej strany.

13. Dovolateľ prípustnosť dovolania odvodzuje z ust. § 420 písm. f/ C. s. p. a súčasne z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 C. s. p. bola právnou otázkou riešenou v rozhodnutí veľkého senátu občianskoprávneho kolégia z 19. apríla 2017, sp. zn. 1VCdo/2/2017, v ktorom bol prijatý záver, že kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p. je neprípustná. Ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 420 C. s. p. Právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá C. s. p.). Najvyšší súd preto pri skúmaní prípustnosti dovolania žalovaného postupoval v súlade s uvedeným právnym názorom a prípustnosť dovolania posudzoval len podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

14. K dovolateľom uvádzaným vadám zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. najvyšší súd konštatuje, že dovolacie námietky sú totožné s námietkami, ktoré boli už predmetom dovolacieho prieskumu v skôr vydaných rozhodnutiach (viď sp. zn. 3Obdo/15/2017, 3Obdo/46/2017, 3Obdo/57/2017, 4Obdo/48/2017) a na záveroch v nich vyslovených zotrúva.

15. Ak dovolateľ v dovolaní namieta vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 C. s. p., musí v dovolaní jednoznačne uviesť, ktorou z väd zmätočnosti uvedenej pod písm. a/ až f/ je podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, poznačené a zároveň je jeho povinnosťou podľa § 431 ods. 2 C. s. p. uviesť, v čom konkrétne táto vada spočíva. Iba ak sú tieto podmienky splnené, môže dovolací súd pristúpiť k preskúmaniu, či je dovolateľom tvrdený dovolací dôvod aj skutočne daný. Ak v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom konkrétne spočíva tvrdená vada zmätočnosti, dovolací súd nie je oprávnený nahrádzať pasivitu dovolateľa, resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba znalá práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predložennom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 C. s. p. Uvedené znamená, že nepostačuje, ak v rámci textu dovolania dovolateľ skonštatuje, že podľa jeho názoru je nejaký čiastkový záver odvolacieho súdu nepreskúmateľný, prípadne arbitrárny, avšak neuvedie, že ako týmto konkrétnym postupom odvolacieho súdu malo, resp. mohlo dôjsť k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že preskúmanie žalovaným vymedzeného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je v zmysle kvalitatívnej stránky dovolania možné iba v časti, v ktorej žalovaný namietal, že odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v zrušujúcom

uznesení najvyššieho súdu v identickom spore a v časti, kde žalovaný namietal, že odvolací súd nesprávne a nezákonne neaplikoval ustanovenie čl. I § 17 zákona zmenkového a šekového v znení zákona č. 438/2015 Z. z., v dôsledku čoho nepripustil kauzálne námietky žalovaného.

17. Vo vzťahu k námietke žalovaného, podľa ktorej odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v ním predloženom uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014, dovolací súd uvádza, že pri záväznosti iných súdnych rozhodnutí, je potrebné rozlišovať viazanosť súdu rozhodnutím nadriadeného súdu v rozhodovanej veci - tzv. kasačnú záväznosť a tzv. precedenčnú záväznosť s prihliadnutím na čl. 2 ods. 2 základných zásad Civilného sporového poriadku a s poukazom na § 393 ods. 3 C. s. p. V posudzovanej veci sa nejedná o kasačnú záväznosť, keďže žalovaný sa v rozhodovanej veci domáha záväznosti odvolacieho súdu rozhodnutím najvyššieho súdu, ktoré bolo vydané v inej veci (hoci ide o rozhodnutie vydané v spore medzi tými istými sporovými stranami - pozn. dovolacieho súdu).

18. Rovnako sa nejedná ani o precedenčnú záväznosť, pre ktorú je typické to, že pri nej existuje možnosť súdu nižšej inštancie nepodriaďiť sa právnomu názoru vyššej inštancie vtedy, keď, reflektujúc na právne závery vyššieho súdu vyslovené v inej právnej veci, náležite v dobrej viere vysvetlí svoj právny odklon, predostrie svoje konkurujúce úvahy a začne s judikátom najvyššieho súdu zmysluplný právny dialóg, v rámci ktorého polemizuje s právnymi názormi vyššieho súdu a vysvetlí, prečo svoj právny názor považuje za lepšie zodpovedajúci podstate prejednávanej veci (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/12/2016 zo dňa 31.03.2016). Pre judikát (t. j. publikované rozhodnutie) je významný aj osobitný proces v podobe jeho prijatia kolégiom najvyššieho súdu a jeho publikovanie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“), ktoré mu priznáva osobitný význam. Výklad, ktorý sa podáva v publikovanom judikáte, nie je síce právne záväzný, ale fakticky má vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižšej inštancie), ako aj v horizontálnej línii medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/136/2016 zo dňa 18.10.2016). Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/19/2014, na ktoré poukazoval žalovaný, predstavuje jediné rozhodnutie, ktoré preto nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, a ktoré nebolo prijaté obchodnoprávnym kolégiom najvyššieho súdu ako judikát, ktorý by bol publikovaný v Zbierke.

19. Odvolací súd sa tiež náležite vysporiadal s právnou argumentáciou žalovaného, keď v relevantnej časti svojho rozsudku uviedol, že najvyšší súd vo veci sp. zn. 2Obdo/19/2014 prijal dovolanie žalovaného z procesného dôvodu, ktorým bolo nedostatočné odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Košiciach. Dovolací súd sa nezaoberal hmotnoprávnou stránkou veci, a teda nepotvrdil názor žalovaného v skutkových tvrdeniach. Výhrady mal voči nedostatočnému dokazovaniu vo veci námietok žalovaného, ktoré sú totožné s námietkami uplatnenými v tunajšom konaní. Súd konajúci v tomto konaní sa však veľmi podrobne zaoberal všetkými námietkami žalovaného a správne konštatoval oprávnenosť nároku žalobcu. Odvolací súd mal za to, že žalovaným predložené rozhodnutia nijako nesvedčia jeho tvrdeniam, keďže namietaný nedostatok odôvodnenia, ktorý akceptoval najvyšší súd ako dôvod dovolania, je vadou, ktorou mohol trpieť rozsudok Krajského súdu v Košiciach, avšak súd prvej inštancie konajúci v posudzovanej veci sa tejto chyby nedopustil. V rozhodnutí sp. zn. 2Obdo/19/2014 najvyšší súd nad rámec dôvodov pre zrušenie rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach (nedostatok odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku) uviedol iba svoj názor, že sa mu z obsahu spisu javí, že môže ísť o spotrebiteľskú zmenku. Najvyšší súd v danom rozhodnutí však neuviedol právny záver, že sa skutočne jedná o spotrebiteľskú zmenku, neuviedol, z akých dôvodov dospel k záveru o spotrebiteľskej zmenke, ani aké to vyvoláva právne následky. Postup odvolacieho súdu vzhľadom na uvedené nemožno považovať za rozporný s právom na spravodlivý proces.

20. Za nedôvodnú vyhodnotil dovolací súd aj námietku žalovaného týkajúcu sa nesprávneho a nezákonného aplikovania ustanovenia čl. I § 17 zmenkového a šekového zákona. Dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom krajský súd skonštatoval, že žalovanému neprislúcha ochrana pred zneužívaním spotrebiteľskej zmenky, keďže záväzok žalovaného nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale vznikol ex lege z titulu garančného účinku

indosamentu, ktorý vyhotovil bez vylúčenia garancie. Nakoľko žalovaný sám spotrebiteľom nie je, bolo by v príkrom rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ by sa úspešne domáhal nárokov na právnu ochranu, aké prislúchajú len subjektom, ktoré sú spotrebiteľmi. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí reagoval na podstatné odvolacie námietky žalovaného, pričom za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného (viď napr. I. ÚS 673/2014, II. ÚS 27/2008, III. ÚS 167/2013).

21. Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. Preto najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa najvyšší súd nezaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.